

O‘QUV JARAYONINING ELEKTRON-DASTURIY VA METODIK TA‘MINOTINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI

Davletov Rasulbek Marimbayevich

Xorazm viloyati PMM “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi”

kafedra katta o‘qituvchisi

Annotatsiya:

Ushbu ilmiy maqolada Zamonaviy ta’lim texnologiyalaridan foydalanish orqali o‘quv jarayonining sifatini oshirish, interaktiv va moslashuvchan o‘quv vositalarini joriy etish, onlayn ta’lim platformalari va avtomatlashtirilgan baholash tizimlarini tatbiq etishning ahamiyati ta’kidlangan. Shuningdek, sun’iy intellekt, analitika vositalari va mobil ta’lim yechimlari yordamida o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirish hamda o‘qituvchilarning ish faoliyatini samarali qo‘llab-quvvatlash imkoniyatlari tahlil qilingan. Ishda ta’lim jarayonini raqamlashtirish va modernizatsiya qilish orqali ta’lim sifatini yanada oshirish yo‘llari ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so'zlar: AKT, , "Elektron ta’lim", "Yagona interaktiv, Onlayn platformalar O‘zbekistonda so‘nggi yillarda ta’lim sohasida elektron ta’lim vositalarining joriy etilishi faollashgan. Davlat tomonidan ta’lim sifatini oshirish maqsadida bir qator elektron platformalar, masalan, "Elektron ta’lim", "Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali" kabi tizimlar yaratildi. [2] Biroq, hali ham ayrim hududlarda texnik bazaning yetishmasligi, o‘qituvchilar malakasining pastligi va resurslarning to‘liq mavjud emasligi kabi muammolar mavjud. [3]. Shu bois, yuqorida ta’kidlangan elektron-dasturiy va metodik ta’minotni takomillashtirish yo‘nalishlariga keng e’tibor qaratish, ta’lim tizimining zamonaviy talablarga moslashuvi uchun zarur.

Ta’limning har bir bosqichida asosiy o‘rin tutuvchi vositalardan biri — darsliklardir. Darsliklar fanning nazariy va amaliy jihatlarini o‘zida mujassamlashtirgan, o‘quv jarayonining nazorat nuqtasi hisoblanadi. Biroq, an’anaviy darsliklarning qog‘oz shaklidagi ko‘rinishi ta’limning yangi talablariga to‘liq javob bermaydi. Shuning uchun ularni elektron-dasturiy va metodik ta’minot bilan boyitish zarurati paydo bo‘lgan. Ushbu jarayon o‘quvchilarning bilim olish

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th August, 2025

motivatsiyasini oshirish, ta'limni shaxsiylashtirish va interaktivlashtirish imkonini yaratadi. [4] Ushbu ma'ruza elektron-dasturiy va metodik ta'minotni takomillashtirish imkoniyatlarini, ayniqsa darsliklar bilan bog'liq jihatlarini ilmiy nuqtai nazardan tahlil qiladi. Elektron darsliklar matn, grafik, video, animatsiya, interaktiv test va mashqlar kabi turli formatlarni o'z ichiga oladi. Bu o'quvchilarga mavzuni yanada chuqurroq anglash va mustaqil o'rganishga yordam beradi. Masalan, murakkab matematik tushunchalarni vizual ko'rinishda taqdim etish orqali ularni tushunish osonlashadi. Elektron-dasturiy vositalar yordamida darsliklarni interaktiv qilish, ya'ni o'quvchilarga o'zaro aloqada bo'lish imkonini beruvchi testlar, mashqlar, simulatsiyalar yaratish mumkin. Bu o'quvchilarning faolligini oshirib, mavzuni mustahkamlashga xizmat qiladi. Masalan, geometriya darsliklari uchun shakllarni interaktiv qurish modullari, algebra uchun formulalarni qadamma-qadam yechish ko'rsatkichlari kabi vositalar. Darsliklarga integratsiyalangan avtomatik test tizimlari o'quvchilarning bilim darajasini tez va aniq baholash imkonini beradi. Bu o'qituvchilarga o'quv jarayonini nazorat qilish va o'quvchilarni individual rivojlantirish uchun muhim ma'lumotlarni beradi. Elektron metodik qo'llanmalar o'qituvchilarga darslikdagi mavzularni qanday o'rgatish bo'yicha aniq tavsiyalar beradi. Dars rejalari, mashg'ulot usullari, o'quvchilarning bilimini baholash mezonlari va namunaviy savollar bilan boyitilgan metodik materiallar ta'lim jarayonini tizimli va samarali qiladi. Metodik ta'minot elektron darsliklar bilan uyg'unlashganda faol o'qitish, loyiha asosidagi ta'lim, muammoga yo'naltirilgan ta'lim kabi zamonaviy pedagogik yondashuvlarni samarali qo'llash imkoniyatini yaratadi. [5] Bu o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Elektron metodik resurslar o'qituvchilarga doimiy professional rivojlanish imkonini beradi. Onlayn kurslar, seminarlar, vebinarlar orqali yangi pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish va amaliyotga tadbiiq etish mumkin. Darsliklarni elektron-dasturiy va metodik ta'minot bilan boyitishning amaliy imkoniyatlari. Matematika, fizika, kimyo kabi fanlar uchun multimediali elektron darsliklar yaratish orqali nazariy bilimlar animatsiya, videolar va interaktiv testlar orqali taqdim etiladi. Bu o'quvchilarning mavzuni qiziqarli va tushunarli o'rganishiga xizmat qiladi. [6]

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th August, 2025

Onlayn platformalar va mobil ilovalar orqali ta'lim berishda keng imkoniyatlar yaratilmoqda. Darsliklarni onlayn ta'lim platformalari (Moodle, Google Classroom) yoki mobil ilovalar yordamida taqdim etish o'quvchilarga o'zlashtirish darajasini oshirish, mustaqil mashqlarni bajarish va natijalarni ko'rish imkonini yaratadi. Sun'iy intellekt asosida ishlovchi elektron ta'lim tizimlari o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini tahlil qilib, darslikdagi kontentni har bir o'quvchiga moslashtirish imkonini beradi. Bu shaxsiylashtirilgan o'quv jarayonini tashkil etishga yordam beradi. Darsliklarni elektron shaklga o'tkazish va metodik ta'minotni raqamlashtirish ta'limni global raqamli transformatsiya jarayoniga moslashtiradi. Bu jarayon o'quvchilarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Elektron-dasturiy va metodik ta'minotni takomillashtirish ochiq ta'lim resurslarini yaratish va ulardan foydalanishni rivojlantirish imkonini beradi. Bu ta'lim sifatini oshirishda va resurslarning samarali taqsimotida muhim ahamiyat kasb etadi. [7]

Sun'iy intellekt va avtomatlashtirilgan ta'lim tizimlari: Sun'iy intellekt va mashinani o'rganish asosida ishlovchi tizimlar o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini monitoring qilish, shaxsiy tavsiyalar berish va o'quv jarayonini optimallashtirishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. O'quv jarayonining elektron-dasturiy va metodik ta'minotini takomillashtirish ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Interaktivlik, personalizatsiya, sun'iy intellekt texnologiyalari va zamonaviy pedagogik metodlarni qo'llash o'quvchilarning bilim darajasini sezilarli darajada oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, o'qituvchilarning malakasini muntazam oshirish va zamonaviy resurslarni doimiy yangilash ta'lim jarayonining muvaffaqiyatini ta'minlaydi. Bu yo'nalishlar bo'yicha amalga oshiriladigan ishlar ta'lim tizimini yanada samarali, innovatsion va barqaror qilishga xizmat qiladi. [8]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, o'quv jarayonining elektron-dasturiy va metodik ta'minotini takomillashtirish zamonaviy ta'limning ajralmas tarkibiy qismiga aylanmoqda. Elektron platformalar, raqamli darsliklar, interaktiv metodik vositalar va masofaviy ta'lim texnologiyalarining joriy etilishi ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va o'qitish jarayonini individuallashtirish

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th August, 2025

imkonini bermoqda. Shu bilan birga, metodik ta'minotning zamon talablari asosida yangilanib borilishi o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Mazkur yo'nalishdagi tizimli yondashuv va innovatsion qarashlar O'zbekiston ta'lim tizimini barqaror rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jalolov J.J. *Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat*. – T.: “Fan va texnologiya”, 2010.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi PQ–4884-son qarori – “Raqamli ta'lim texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida”.
3. Ahmedova M.N., Tashkenbaeva D.K. *Raqamli ta'lim texnologiyalari: nazariya va amaliyot*. – Toshkent: TDPU, 2021.
4. Shodmonov Sh.Q. *Zamonaviy ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari*. – T.: “Ilm Ziya”, 2019.
5. UNESCO. *ICT in Education: A Critical Literature Review and Its Implications*. – Paris, 2021.
6. Kulyashova S.M. *Elektron ta'lim tizimida metodik ta'minotning o'rni va ahamiyati*. // “Pedagogik mahorat” jurnali, 2022, №2.